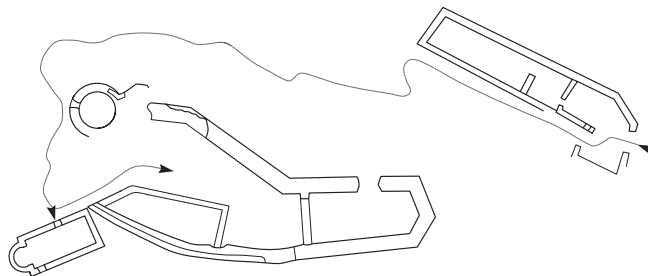

OKIĆ, položaj utvrde, foto: K. Regan (gore); tlocrt (sredina); ostatci utvrde, foto: D. Lovrić (dolje)

stito unutarnje dvorište, trapezoidna oblika, u kojem su stajale drvene pomoćne građevine te vodosprema. Uz juž. bedem kaštela, uz rub prema Đulinu ponoru, izgrađen je kompleks manjih stambenih zgrada za smještaj vojnika, a unutar perimetra bedema više manjih građevina različitih namjena, poput konjušnice. Dio dvorišta uza sjv. zid prema palasu imao je funkciju vrta. Uza zap. kulu bila je stražarnica, a uz jugozap. kulu tamnica s mučilištem. Od nekadašnje kapele sv. Bernardina danas je očuvano samo višekutno svetište. Nedavno je obnovljena i u njoj je izložena nadgrobna ploča Stjepana II. Frankopana Modruškoga.

LIT.: Gj. Szabo, *Sredovječni gradovi u Hrvatskoj i Slavoniji*, Zagreb 1920; J. Božičević, O nacrtima starog frankopanskog grada u Ogulinu, *Vjesnik Hrvatskog državnog arhiva*, 11(1945); M. Magdić, *Topografija i povijest Ogulina*, Ogulin 1996; B. Nadilo, Utvrda u Ogulinu, *Grđevinar*, 54(2002) 9; Z. Horvat, Fortifikacijska djelatnost Bernardina Frankopana, *Modruški zbornik*, 3(2009); M. Kruhek, Bernardin Frankopan krčki, senjski i modruški knez – posljednji modruški Europejac hrvatskoga srednjovjekovlja, 1453.–1529., *ibid.*

OKIĆ,

tvrdi grad u Samoborskom gorju, 5,5 km južno od Samobora i 9 km jugozapadno od Kerestince. U dokumentima se prvi put spominje 1193. kao mjesto, a kao tvrdi grad tek 1242. Ug.-hrv. kralj Bela IV. Arpadović je najkasnije pol. XIII. st. upravu nad tvrdim gradom prepustio knezovima Okićkim, koji su ga temeljito obnovili i proširili. U njihovu je posjedu bio do 1283., kad ga je knez Ivan I., sin Jaroslava Okićkoga, prodao knezu Radoslavu I. Baboniću. U posjedu

OKIĆ, ostatci utvrde, foto: D. Lovrić (gore); foto: I. Nobilo / CROPIX (dolje desno)

njegovih nasljednika Okić je bio do 1327., kad prelazi u kraljeve ruke. Pod kraljevskom je upravom sve do 1393., kad ga je ug.-hrv. kralj Sigismund Luksemburgovac za 10 000 forinta prodao Tomi Benvenjudu, čiji su potomci po utvrđi nosili plemićki pridjev *Okički*. God. 1416. Tomini nasljednici prodali su ga Nikoli IV. Frankopan. U podjeli njegovih posjeda 1449. Okić je naslijedio Martin IV. Frankopan, koji ga je oporučno ostavio ug.-hrv. kralju Matiji Korvinu. Za Martinove vladavine tvrdi je grad bio obnovljen i proširen dogradnjom utvrđenoga podgrađa. U kraljevskom posjedu Okić je bio do poč. 1480-ih, kad ga je kralj u zamjenu za neke utvrde na granici s osman. Bosnom prepustio Ivanu Horvatu Ostrožinskomu. Već 1493. Horvati su ga za 6000 forinta prodali Tomi Bakaču. God. 1517. Okić je naslijedio njegov nećak Petar I. Erdődy. Nakon što su njegovi sinovi 1575. u Kerestincu podignuli renesansni kaštel, Okić je bio napušten i prepušten zubu vremena. Zahvaljujući smještaju na iznimno strmu položaju, njegovi su ostatci tijekom stoljeća ostali pošteđeni od rušenja radi dobivanja građevnoga materijala, pa je danas jedna od najbolje sačuvanih romaničkih utvrda u Hrvatskoj. – Ostatci tvrdoga grada nalaze se na jugoist. obroncima Plešivičke gore, na vrhu stožastoga i sa svih strana iznimno strma kamenoga brda te mu je

pristup moguć jedino sa zapada uskom stazom, koja je prvi vrhu urezana u stijenu. Sastoji se od jezgre na samom vrhu brda te utvrđenoga predgrađa, podignutoga na nešto nižoj poziciji uza zap. padinu. Na umjetno poravnatom vrhu brda smjestila se jezgra tvrdoga grada u obliku dugačka i uska trapeza, dimenzija 45 m × 20 m, koji trokutasto završava na zap. strani. Čitavom jezgrom dominira dvorište, koje je sa zap. strane omeđeno dvoetažnim palasom, s preostalim strana bedemima te jednom manjom građevinom uza sjev. bedem. Na jugoist. uglu jezgre nalazi se cisterna sagrađena u obliku manje okrugle polukule, dok se na jezgru sa sjeverozap. strane naslanja izdvojeni hrbat, na kojem se nalaze ostatci kapele izdužena pravokutna tlocrta s polukružnom apsidom. Na nešto nižem položaju na zap. padini brda nalazi se utvrđeno predgrađe, kroz koje vodi prilazna staza. Samo podgrađe niz je od nekoliko prostorija stisnutih uz bedem, dimenzija oko 32 m × 10 m, koje u tlocrtu opisuju slovo L.

LIT.: J. Čuk, *Zagrebačka županija oko XIII. stoljeća*, Zagreb 1942; D. Miletić, *Romanički plemićki grad Okić*, u: *Pod Okićem. Zavičajna knjiga župa sv. Marije i sv. Martina*, Jastrebarsko 1994; S. Razum, *Samoborski kraj u srednjem vijeku*, u: *Samobor. Zemljopisno-povijesna monografija*, Samobor 2011; Z. Horvat, *Burgologija. Srednjovjekovni utvrđeni gradovi kontinentalne Hrvatske*, Zagreb 2014; H. Kekez, *Pod znamenjem propetog lava: povijest knezova Babonića do kraja 14. stoljeća*, Zagreb 2016.